

LÄNSSTYRELSEN
JÖNKÖPINGS LÄN

BESLUT

1 (3)

1997-11-28

203-6812-97

203-6813-1997

Lantmäterimyndigheten
Jönköpings län
Jönköpingskontoret

Ink 2000 -04- 27

Dnr.....

Östgöta Correspondenten Fastigheter AB
581 89 LINKÖPING

Trans. Storgatans	
97. 12. 02.	
Dnr 211/ 191	Litt. 2

Överklagande av Kommunfullmäktiges i Tranås kommun beslut
1997-05-27, § 48, att anta förslag till detaljplan för del av Löv-
stad 2:1 m fl (Storgatan) i Tranås tätort

LÄNSSTYRELSENS AVGÖRANDE

Länstyrelsen avslår överklagandet.

Länstyrelsen förordnar med stöd av 13 kap 8 § andra stycket plan- och bygglagen (1987:10, PBL) att den del av detaljplanen som inte omfattas av Floragatans utfart mot Storgatan får genomföras utan hinder av att det överklagande som anförts över Kommunfullmäktiges beslut inte har slutligen avgjorts.

BAKGRUND

Kommunfullmäktige antog genom det överklagade beslutet förslag till detaljplan för del av Lövstad 2:1 m fl (Storgatan) i Tranås tätort. Planen omfattar hela Storgatan från korsningen Ängarydsgatan/Säbyvägen/Sveagatan i söder till korsningen Mjölbyvägen/Ydrevägen i norr. Planen har som syfte att förbättra trafiksituationen för samtliga trafikantgrupper som använder Storgatan. Detta kan enligt planbeskrivningen åstadkommas med bättre separering mellan bilister, cyklister och gående. Som en del i planförslaget skall Floragatans utfart mot Storgatan stängas. Motiveringen till detta är i huvudsak att förbättra cyklisternas säkerhet på den nyanlagda cykelbanan i kv Örnen och Södermalm. Stängningen motiveras även av att korsningen mellan Floragatan, Ågatan och Vasagatan kan förbättras och ändras till en säkrare korsning. Antalet parkeringsplatser kommer i samband med stängningen att utökas på Storgatan för att kompensera bortfall av parkeringsplatser på Floragatan. Den del av Floragatan som ligger mellan Storgatan och Vasagatan kommer i fortsättningen endast att medge gång- och cykeltrafik. Fastigheten Örnen 14 får endast angöring från Vasagatan.

Östgöta Correspondenten Fastigheter AB (bolaget) har i egenskap av ägare till

0687-P189

Vid Tranås BM:s sammanträde

P.

98-01-29

1997-11-28

203-6812-97

203-6813-1997

Örnen 14 överklagat beslutet och yrkat att Floragatans utfart mot Storgatan bibehålls. Bolaget har anfört att de nuvarande och framtida verksamheterna på fastigheten kräver en utfart till Storgatan samt att fastighetens ekonomiska värde kommer att minska vid en stängning av utfarten.

Kommunstyrelsen har begärt att Länsstyrelsen förordnar att det överklagade beslutet får genomföras i de delar som överklagandet inte gäller.

Företrädare för Länsstyrelsen har tagit del av förhållandena på platsen.

MOTIVERING

Vid prövning av bl a detaljplaneförslag skall enligt 1 kap 5 § PBL både allmänna och enskilda intressen beaktas, om inte annat är föreskrivet.

Enligt 5 kap 2 § första stycket PBL skall det vid utformning av en detaljplan tas skälig hänsyn till befintlig bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden som kan inverka på planen.

I 2 kap 1 § PBL stadgas att vid planläggning skall mark- och vattenområden användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Enligt 2 § samma kapitel skall planläggning, med beaktande av natur- och kulturvärden, främja en ändamålsenlig struktur av bebyggelse, grönområden, kommunikationsleder och andra anläggningar.

Länsstyrelsen finner att detaljplanen uppfyller kraven i nu berörda hänseenden. Kommunfullmäktige har därför fog för att fastställa planförslaget, varför överklagandet skall avslås.

Av 13 kap 8 § PBL framgår att den myndighet som har att pröva överklagande av ett beslut att anta en detaljplan kan på kommunens begäran förordna att det överklagade beslutet, utan hinder av att överklagandet inte har slutligen avgjorts, får genomföras i sådana delar som uppenbarligen inte berörs av överklagandet. Enligt samma stadgande får ett sådant beslut inte överklagas.

Länsstyrelsen finner att förutsättningar föreligger för ett förordnande enligt nyssnämnda stadgande i PBL. Kommunfullmäktiges begäran skall därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR M M

Detta beslut får inte överklagas i de delar som inte berörs av överklagandet.

Beslutet i övrigt kan överklagas hos regeringen (Inrikesdepartementet), genom skrivelse till Länsstyrelsen - se bilaga (formulär 8).

genom § 9/5
via Franås B:s sammanträde

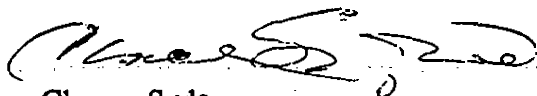
98 -01- 2 9

1997-11-28

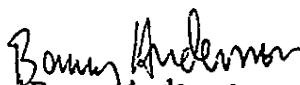
203-6812-97

203-6813-1997

I den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket förste länsassessor Claes von Sydow beslutat och länsassessor Benny Andersson varit föredragande, har även biträdande länsarkitekt Niklas Aronsson deltagit.

Claes v Sydow

Benny Andersson

Utskrift: delg.kvitto
Kopia: Kommunfullmäktige, Tranås
Kommunstyrelsen, Tranås
Centralskriveriet
Förv.avd.

Ärende § 9/5
Via BIL:s sammanträde

98 -01- 2 9

PLAN- OCH GENOMFÖRANDEBESKRIVNING

FÖR

DETALJPLAN FÖR DEL AV LÖVSTAD 2:1 M.FL. (Storgatan) I TRANÅS TÄTORT

Upprättad i november 1996
av planeringskontoret

Byggnadsnämnd Dnr 211/91
Kommunstyrelse Dnr 360/91

Antagen av kommunfullmäktige.....:1997-05-26
Laga kraft.....:1997-12-23

TRANÅS KOMMUN

Innehållsförteckning

	Sida
Bakgrund	
Handlingar	4
Syfte	4
Läges- och storleksbeskrivning	4
Gällande planer	4
Tidigare ställningstaganden	5
Följande säkerställande galler för planområdet	5
Kulturminnesvårdsprogrammet	5
Riksintresse Tranås stad: Kulturhistorisk inventering	6
Planens innehåll	
Förgårdsmark	9
Grönytor	10
Affärscentrum och mötesplats	11
Uteserveringar	11
Byggrätt	11
Skydds- och varsamhetsbestämmelser	13
Skyltar och fasader	14
Trafik	14
Hälsa och säkerhet	21
Genomförandebeskrivning	
Tidplan	22
Fastighetsrättsliga frågor	22
Ekonomiska frågor	22
Tekniska frågor	23
Medverkande tjänstemän	23

BAKGRUND

Med anledning av färdigställande av förbifart Tranås öppnas nya möjligheter för utformning av Storgatan som stadens huvudgata. Genomgångstrafiken som varit en stor belastning ur miljö- och säkerhetssynpunkt kommer då att försvinna till stor del, och kommunen ges större möjligheter att utnyttja gaturummet och gatan på ett säkert och miljövänligt sätt.

Handlingar

Planförslaget består av plankarta med bestämmelser, beskrivning, genomförandebeskrivning samt illustrationsmaterial. Planen kommer att handläggas enligt principen normalt planförfarande.

Syfte

Planen har som huvudsyfte att förbättra trafiksituationen för samtliga trafikantgrupper som använder Storgatan. Detta kan åstadkommas med bättre separering mellan bilister, cyklister och gående. Storgatan är också ett av kommunens fem riksintressen som skall bevaras och säkerställas. Bevarande av riksintresset kan bäst åstadkommas med förhöjd bygglovplikt och med bestämmelser för bevarande av allén, plantering, gatubredd samt gatans funktion som centrum och mötesplats. Planen skall även stimulera till ökad trivsel längs gatan och skapa goda förutsättningar för människor att mötas och umgås. Planen anger bestämmelser för gatans markanvändning och ger riktlinjer för t.ex. användning av förgårdsmark, placering av uteserveringar, skyltar, utformning av grönstruktur m m.

Läges- och storleksbeskrivning

Planen omfattar hela Storgatan från korsningen Ängarydsgatan/Säbyvägen/Sveagatan i söder till korsningen Mjölbyvägen/Ydrevägen i norr. Den omfattar hela gatans bredd samt byggnadernas fasader. Brunnsparken som är en av stadens äldsta parker ingår i planen liksom de fasader som vänder mot parken samt den obebyggda tomten i kvarteret Södermalm. Dessutom ingår ytterligare några tomter med kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Planområdet är ca 12.0 ha stort.

Gällande planer

Storgatan är omtalad i en rad olika planer och utredningar däribland:

- Översiktsplanen för Tranås kommun 1990
- Generalplanen för Tranås tätort 1981
- Tranås centrumsplan 1980
- Olika detaljplaner

Detta förslag skall ses som ett förverkligande av kommunens översiktsplan som anger att för området bör en fördjupad studie ske av hur kulturvärdena skall säkerställas.

Beträffande generalplanen för Tranås tätort behandlas där inte Storgatan mer än att den refererar till centrumplanen. Generalplanen anger dock att det är en målsättning att utreda olika förslag till cykelbanor längs Storgatan.

Tranås centrumplan anger planerad utveckling av centrum avseende trafiklösningar, byggnadsätt och exploatering. Beträffande den grundläggande idén till trafiklösning har denna ej genomförts men stora delar av centrum har fått ny bebyggelse med centrumplanen som stöd.

Delar av underliggande detaljplaner som överlappas av denna detaljplan kommer att upphöra att gälla när planen vinner laga kraft. De detaljplaner som berörs är fastställda 1964-10-17, 1981-06-03, 1985-02-06 och 1986-08-27.

Tidigare ställningstaganden

Kommunstyrelsen uppdrog 1991-12-09 åt planeringskontoret att utarbeta förslag till cykelbanor längs Storgatan. För arbetet tillsattes en arbetsgrupp. Gruppen arbetade fram ett förslag vilket man samrådde kring med samtliga berörda parter. Efter samrådet beslöt kommunen att avvakta med föreslagna åtgärder för Storgatan tills det att förbifart Tranås färdigställts. Under tiden har en analys av trafikkapaciteten för gatan utförts samt en utredning som klargör möjligheterna för rondell i korsningarna Storgatan/Ångarydsgatan och Storgatan/Ydrevägen.

Följande säkerställande gäller för området i dag

Storgatan är klassad som riksintresse. En byggnad har Q-bestämmelser och två kvarter har q-bestämmelser i detaljplan.

Kulturminnesvårdsprogram

För Tranås kommun finns ett av kommunfullmäktige antaget kulturminnesvårdsprogram (KF beslut 1992-05-18). Kulturminnesvårdsprogrammet är ett handlingsprogram för det framtida kulturminnesvårdsarbetet i kommunen. Det innehåller förslag till åtgärder som syftar till att säkerställa kulturhistoriskt värdefulla områden och byggnader.

Storgatan är, tillsammans med järnvägsstationen, torget och äldre bebyggelse i centrum redovisad som en av Tranås kulturmiljöer av riksintresse.

Kulturminnesvårdsprogrammet föreslår att ovannämnda område säkerställs genom fördjupad översiktsplan samt åtgärdsförslag för byggnader.

Riksintresse Tranås stad: Kulturhistorisk beskrivning

Källor: Kulturmiljövårdens riksintressen, Jönköpings län, 4/96,

Kulturhistorisk utredning för Tranås kommun, Jönköpings läns museum rapport nr 8, 1983

Översiktlig beskrivning

Tranås stad är ett bra exempel på en samhällsetablering som uppstått vid en äldre marknadsplats, Löfstads by under Tranås säteri, förbi vilken landsvägen (den gamla kungsvägen) hade sin sträckning. Från och med 1860 - talet började byn att växa. Enkla handels- och hantverksgårdar byggdes utefter bygatan, som sedermera kom att utvecklas till nuvarande Storgatan. Från 1874, då södra stambanan öppnades förbi Tranås, började ett riktigt samhälle att ta form. Det växte i allt snabbare takt och 1882 blev Tranås köping. 1919 erhöles Tranås stadsprivilegier. Namnet Tranås stammar från säteriet Tranås, beläget vid Svartåns utlopp i sjön Sommen, från vilket tomtmark under 1860-talet börjat avsöndras invid Tranås kvarn. En tidig industrietablering med sågverk, snickerier och garverier uppstod vid kvarnen.

Tranås sena stadsetablering 1919 är ett av landets mer uttalade mönsterexempel på internationella tankegångar i stadsbyggande av mindre städer. Staden anlades efter monumentalastadsplaneideal med brett alléplanterat boulevardstråk som huvudgata rakt genom staden.

Från Ydrebron i norr, till Sveaplan längst i söder, dominerar rutnätsplanen stadsbilden med regelbundna rektangulära eller kvadratiska kvartersindelningar. I enlighet med de internationella förebilderna tillskapades ett torg i mitten av staden, som tillsammans med Brunnsparken invid den 1899 grundade AB Tranås Vattenkuranstalt bildade öppna platser i stadsbilden. Senare anlades Sveaplan i stadens södra del. Vid torget låg fram till och med 1950-talet stadens stadshus.

Järnvägsstationen uppfördes parallellt med järnvägen och som en monumental fondbyggnad i en av tvärgatornas förlängning. Bebyggelsen som uppfördes från 1880-talet och framåt utgjordes företrädesvis av enkla två- och trevåningshus av trä med putsade fasader och mycket enkla fasaddekorationer. Verandor på husen var ett vanligt inslag i stadsbilden. Ett par dominerande bankpalats av sten uppfördes omkring år 1900 då tilltron till stadens expansion var mycket stor.

Av Tranås ursprungliga bebyggelse återstår inte mycket. Storgatans sträckning från Tranåskvarn i norr till Sveaplan i söder utgör det mest karakteristiska inslaget i Tranås stadsbild. Kvarteren Norra och Södra Dalen i stadens norra del är dock så gott som intakta med flera välbevarade fasader sedan byggnadstiden. Ursprunglig bostads-/affärsbebyggelse återfinns också som enskilda objekt i kvarteren Normalm, Oden, Blixten, Västermalm, Örnen och kvarteret Södra Gyllenfors.

Byggnader och miljöer av särskilt kulturhistoriskt intresse

Brunnsparken: Parken fick sin nuvarande utformning med fontän i samband med att Tranås Kuranstalt lät uppföra sitt första sjukhus. Parken var den första tiden utformad som ett torg och omnämns som Stora Torget.

Sveaparken: Utbyggd med planteringar och fontän år 1913. Fontänen är numera borta men några av träden som anlades 1913 finns fortfarande kvar.

Norra Dalen 2: Folkskolebyggnad, uppförd 1884 i 2 våningar med stomme av resvirke och putsfasad i klassicerande stil. Bottenvåningen har bandrustik, övervåningen är slätputsad. Mellan våningarna och vid takfoten löper det profilerat listverk. Mittpartiet är betonat med kalkstenstrappa, pilasterinramad entré samt attika med inskriften "Eriksberg Tranås Folkskola"

Södra Dalen 6-9: Byggnaderna är uppförda mellan 1874 och 1905. Tillsammans utgör de en mycket värdefull kulturhistorisk miljö eftersom de är mycket väl bevarade. Husgruppen är den bäst bevarade längs Storgatan och ger ett gott intryck av hur det en gång har varit utmed större delen av gatan.

Oden 8: Bankbyggnad som uppfördes 1902 efter ritningar av Byggmästare A Ohlsson. Byggnaden har ett monumentalt mittparti med burspråk och är också intressant som en av ortens första stadsmässiga byggnader.

Oden 6: Den sk Hellqvistska gården är ett affärs- och bostadshus uppfört 1875. Fasaden är i puts med en lövsågeridekorerad veranda i 2 våningar mot Storgatan. Verandan är den sista som är kvar mot denna gata. Byggnadens övre våning har en välbevarad interiör och den är ett av få bevarade exempel på den äldsta bebyggelsen i Tranås stad. Hellqvistska gården har länge varit rivningshotad men är nu restaurerad till, i det närmaste, ursprungligt skick.

Övriga byggnader och miljöer längs Storgatan som bedömts vara av särskilt kulturhistoriskt värde är: Norra Dalen 4, Norrmalm 17 och 18, Oden 14, Blixten 10-12, Nordstjärnan 9, Västermalm 21, Svanen 9 och 10 samt Södermalm 8.

Motivering

Riksintresset motiveras främst av de monumentala stadsplaneideal som präglat framväxten av staden. Få unga industristäder i landet, skapade genom järnvägens tillkomst, torde kunna uppvisa så renodlade internationella stadsplaneideal med allékantat boulevardstråk, öppna platser och en väl genomförd rutnätsplan i de centrala delarna av staden.

Trots att mycket av den ursprungliga bebyggelsen rivits så finns det i kvarteret Södra Dalen en väl sammanhållen bebyggelse från tiden omkring åren 1870 och 1900. Den utgör idag goda exempel på de enkla kombinerade affärs-, hantverks- och bostadshus som en gång uppfördes i Tranås. Enskilda värdefulla objekt återfinns även i andra kvarter utmed Storgatan.

Stadsmiljön har sammantaget höga bevarandevärden med rika inslag av lövträd och är ett synnerligen representativt exempel på storslagna stadsplaneideal i en svensk landsortsstad.

Hellqvistska gården år 1906

Hellqvistska gården år 1996

PLANENS INNEHÅLL

Förgårdsmark

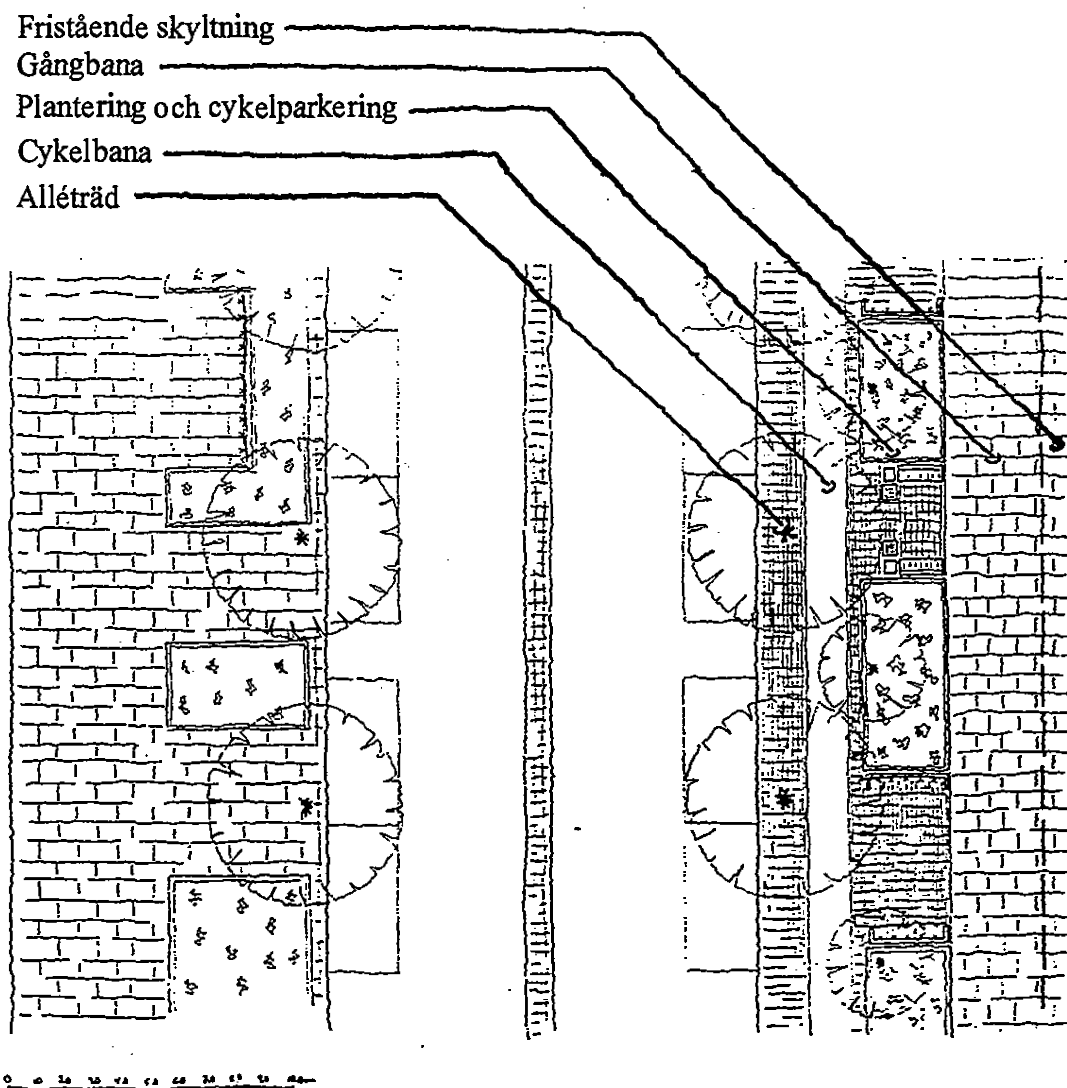
För att ge området mellan fasad/husliv och körbanekant, i fortsättningen med benämning förgårds-
mark, klara riktlinjer beträffande markanvändningen föreslås en uppdelning av ytan mellan fasad
och körbanekant i olika zoner. Zonernas storlek varierar mellan 8.3 och 11.5 meter beroende på i
vilka kvarter man befinner sig. Gatans breda förgårdsmark ger möjlighet för ett flertal använd-
ningsområden såsom t ex:

Uteservering
Promenadstråk
Skyltning

Grönytor
Sittgrupper
Evenemang

Cykelparkering
Cykelbana

För att få en ordnad användning av Storgatans förgårdsmark föreslås en principiell indelning enligt
följande:

Området närmast fasaden får användas för skyltning och uteservering. Varuförsäljning får förekomma 1.0 m från fasad. Därefter skall ett område om min 2.5 m reserveras för gångyta. Denna yta kommer inte att markeras men skall vara fri för försäljningsprodukter och fristående skyltanordningar. Mellan gångbanan och en 2.3 m bred dubbelriktad cykelbana finns en fysisk avgränsning som i huvudsak består av plantering, cykelparkering, bänkar och i vissa fall även uteservering. Uteserveringars maximalt tillåtna storlek kommer därmed att avgöras av förgårdsmarkens totala bredd.

Ovannämnda beskrivning av en principsektion för Storgatans förgårdsmark är möjlig att använda på gatans båda sidor från norr till söder, och på sikt bör denna modellen tillämpas för hela gatan.

I första etappen föreslås att endast bygga dubbelriktad cykelbana på gatans östra sida, för att sedan utvärdera behovet av cykelbana på västra sidan. I fyra kvarter på gatans östra sida har cykelbanan redan byggts ut, dock inte enligt ovan beskriven principsektion. För att skilja cykelbanan från gångbanan har man belagt cykelbanan med röd asfalt och behållit plattorna på gångbanan.

På de platser där cykelbanan korsar gångbanan bör området markeras särskilt för att uppmärksamma cyklister och gående. Uppställningsplatser för cyklar bör spridas längs gatan med ett högre antal platser kring torget och andra mötesplatser.

I centrum finns årligen ett antal festivaler när man använder förgårdsmarken som plats för salustånd o.dyl. När genomfartstrafiken nu har förts utanför staden öppnas möjligheten att stänga delar av gatan i de mest centrala kvarteren, från Smedjegatan i söder till Falkgatan i norr, för trafik i samband med särskilda evenemang.

Grönytor

Det mest karakteristiska för Storgatan är den nästan 1 km långa allén från Sveaparken i söder till Mjölbykorsningen i norr. Allén som består av lindar anlades i början på 1930-talet och består av ca 180 träd. Brunnsparken och den lilla fontänen kom till i samband med att Kuranstalten uppförde sitt första sjukhus. Sveaparken anlades några år senare. 1966 utarbetade professor Per Friberg ett förslag till plantering längs gatan. Delar av den planteringen finns kvar än idag, dock är merparten ändrad och ombyggd p g a hårt slitage från gående.

Målsättningen för grönytorna längs Storgatan är att de skall finnas kvar i dagens omfattning. Brunnsparken och Sveaparken förblir parker med minsta möjliga intrång. Förutom normal skötsel bör även nuvarande utformning bibehållas.

För att förbättra växtvillkoren för grönytorna bör ytbeläggning som filtrerar dagvattnet användas på ytor i anslutning till växtligheten. Grönytorna skall utformas med variation och på ett sådant sätt att de skyddas mot slitage från gående. Ytor skall även utformas med tanke på enkel skötsel och ett estetiskt tilltalande utförande. Man har också för avsikt att bibehålla centrumets 30-åriga tradition med belysta julgranar.

Föreslagen placering av cykelbanan möjliggör en framtida nyplantering av allén i ett läge närmare fasaderna om och när behovet uppstår. På så sätt hinner den nya allén delvis växa upp innan man tar bort den gamla.

Affärscentrum och mötesplats

Storgatan, också kallad "varuhuset på längden", har en bred representation av företag i olika branscher och har en detalj/specialhandel på över 100 %, vilket betyder att handeln i staden har större kundkrets än vad invånarantalet medger. Centrum är mest intensivt från Falkgatan i norr till Torggatan i söder för att sedan avtunnas något mot ytterkanterna. Efter etablering av varuhus i kvarteret Norra Missionen vid Falkgatan och Norra Gyllenfors vid Ågatan har centrum även utökats något utanför Storgatan. Gatuplanet innehåller i stort sett affärer, restauranger och service uteserveringar utefter hela gatans längd. På våningen över finns kontor och bostäder och på de övre våningarna finns i stort sett enbart bostäder. Trottoarerna som är ovanligt breda ger en karaktär av kontinuerlig platsbildning vilket möjliggör att gatan fungerar som mötesplats och en naturlig plats att umgås på. Kort kan man beskriva Storgatan som en kombination av många funktioner och upplevelser, gångstråk, mötesplats, nöje och försäljning.

Uteserveringar

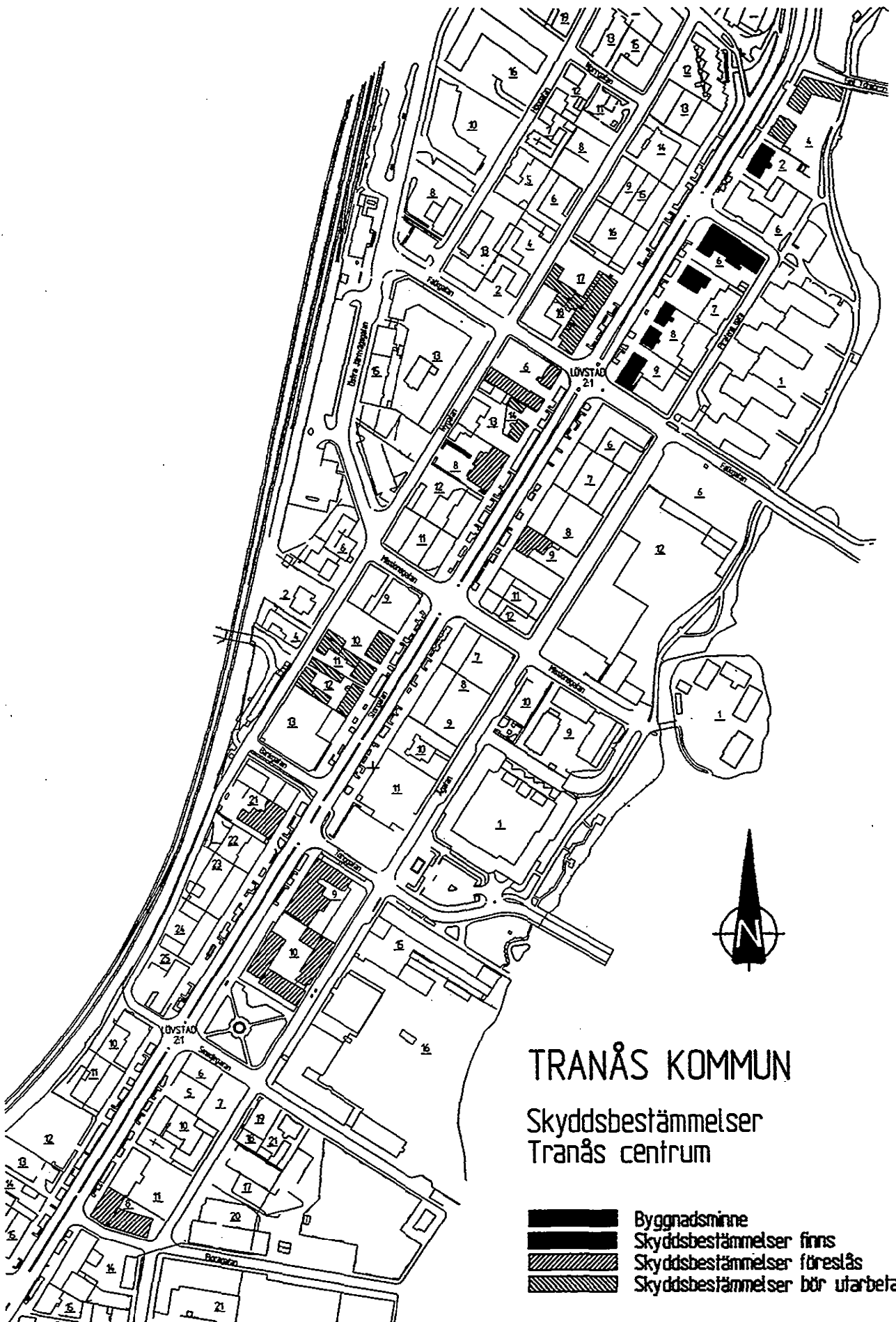
Planen föreslår att uteserveringar skall vara en naturlig del i gatulivet utan att avskärma sig med golv, väggar och tak. Uteserveringar med så lite fasta anordningar som möjligt eftersträvas. Målet är att alla uteserveringar anpassas efter denna policy så att Tranås kan utvecklas som sommarstad. För att bäst smälta in i stadsmiljön och ge intryck av en sommarlätt uteservering, placeras stolar och bord direkt på marken utan trätrallar eller uppbyggda fundament. På ett fåtal platser kan det vara befogat att bygga upp marken, t ex på platser med lutande marknivå. Avskärmning krävs för att få utskänkningstillstånd av socialnämnden. Även polisen kan ur trafiksäkerhets- och framkomlighetssynpunkt kräva avskärmning. Avskärmning bör i dessa fall utgöras av enkla anordningar t ex smidjärnsräcke. I de fall där krav inte ställs på avskärmning rekommenderas att inte uppföra någon. Stol och bord skall väljas så att de passar in i stadsmiljön. Ur denna synpunkt är t ex vita plastmöbler inte att rekommendera.

Tranås kommun är markägare och kommer att utarbeta villkor för upplåtelse av mark vid etablering av uteservering.

Byggrätt

För Oden 6 tillskapas ny byggrätt eftersom fastigheten har fått nya förutsättningar efter restaurering av befintliga byggnader. Mot Falkgatan får byggnad med två våningar tillskapas och i korsningen Falkgatan/Nygatan medges tre våningar. Bottenplanet får användas för handelsändamål och andra och tredje våningen får användas för kontor och bostäder. Eftersom trottoaren mellan Hellqvistska gården och Falkgatan är mycket smal föreslår planen en passage genom Oden 6 för gående. Nya byggnader på fastigheten skall anpassas till befintliga byggnaders form, färg och material, och får ej vara dominerande över Hellqvistska gården och befintliga byggnader.

För att erhålla bygglov för nybyggnation på fastigheten Oden 6 skall behovet av parkeringsplatser redovisas på ett tillfredsställande sätt.

TRANÅS KOMMUN

Skyddsbestämmelser Tranås centrum

- Byggnadsminne
- Skyddsbestämmelser finns
- Skyddsbestämmelser förelås
- Skyddsbestämmelser bör utarbetas

Skydds- och varsamhetsbestämmelser

Planen föreslår olika bestämmelser som syftar till att säkerställa riksintresset Storgatan. Skyddsbestämmelserna ges för Storgatan som helhet, värdefulla byggnader, parkanläggningar samt varsamhetsbestämmelser för övriga byggnader längs gatan.

Värdefulla byggnader

Ett antal byggnader längs Storgatan får ett skydd genom särskilda planbestämmelser som syftar till att bevara ursprunglig karaktär och detaljer. Byggnaderna på nedanstående fastigheter förslås ett utökat skydd:

- Södermalm 8, Folkets Hus
- Svanen 10, Riksförsäkringsverkets Sjukhus
- Del av Svanen 9, byggnad mot Storgatan och del av byggnad mot Torggatan
- Västermalm 21, gamla Sparbanken
- Nordstjärnan 9
- Oden 8, bankbyggnad
- Oden 6, Hellqvistska gården och hantverksgården

I gällande plan för Södra Dalen 6-9 finns skyddsbestämmelser för bebyggelsen ut mot Storgatan. Norra Dalen 2, Eriksbergs Museum, är byggnadsminne och har i gällande detaljplan bestämmelsen kulturresevat.

Utöver de byggnader och miljöer som har och som föreslås att få bestämmelser finns ytterligare byggnader och miljöer som är värda att bevara. Av olika skäl föreslås inga omfattande skyddsbestämmelser för dessa byggnader/miljöer i planförslaget, men ges endast ett skydd för fasaden i fastighetsgränsen mot Storgatan. I den fortsatta planeringen bör skyddet övervägas att omfatta hela byggnader och miljöer. Följande fastigheter har skyddsbestämmelser för fasaden mot Storgatan:

- Norra Dalen 4 - Blixten 10-12 - Oden 14
- Norrmalm 17 och del av 18 (byggnad i korsningen Storgatan/Falkgatan).

Värdefullt område

För gaturummet Storgatan och del av Falkgatan mellan Storgatan och järnvägsstationen anges bestämmelser som har som syfte att säkerställa riksintresset. Åtgärder får på så sätt inte utföras som ändrar Storgatans karaktär, d v s plantering och trädallé skall finnas kvar i dagens omfång och volym.

För Brunnsparken och Sveaparken föreslås skyddsbestämmelser som anger att parken skall vidmakthållas och behålla sin nuvarande utformning. Planen medger dock en smärre ändring i södra delen av Sveaparken för att möjliggöra utbyggnad av en rondell i korsningen mellan Sveagatan/Säbyvägen/Ångarydsgatan/Storgatan.

Varsamhetsbestämmelser

För övriga byggnader med fasad mot Storgatan gäller varsamhetsbestämmelser som anger att nybyggnation och ändringar skall anpassas till helhetsmiljön och angränsande byggnation.

Skyltar och fasader

Beträffande fristående skyltanordningar som placeras på trottoaren framför butiken får varje företag/affär endast sätta upp en skylt. Detta för att hindra att en skyltdjungel uppstår som bidrar till att skyltens budskap försvinner och att stadsbilden upplevs kaotisk. Skyltens storlek och form får ej vara sådan att den är skymmande eller till fara för gående. Kommunen överväger att sätta upp fasta skyltanordningar på förgårdsmarken. Kommunen tillsammans med fastighetsägare och affärsinnehavare kommer att upprätta särskilda rekommendationer för utformning och placering av fristående skyltar.

För fast skylt som sticker ut över trottoaren gäller minimihöjd på 3.0 meter. Utstående skyltar bör dock undvikas. Skyltar med blinkande belysning får ej finnas. För samtliga skyltar gäller att man i största möjliga mån bör ha ett enhetligt utförande beträffande form, färg och material samt att skylten anpassas till byggnadens arkitektur. Skyltar bör placeras på byggnaders skärmtak eller i direkt anknäring till verksamhetens skyltfönster. Skyltning på övrig fasad skall undvikas.

Storgatans byggnader är tillkomna under en lång tidsepok. Något enhetligt utförande finns därför ej, förutom en nog så jämn byggnadshöjd från 3-4 våningar i gatans ytterkant till 4-6 våningar kring Torget. Byggnaderna har också ett jämt fasadliv längs hela gatan, vilket skall behållas även i framtiden.

Byggnaderna i sig bör bevaras utan förvanskning. Fasaduttryck och färgsättning är faktorer att närmare beakta. Utbyta skyltfönster och dörrpartier, där ursprungliga detaljer ersätts med massproducerade produkter utarmar, förvanskar och likriktar gatumiljön. Material och färger som inte är tidstypiska för byggnaden skall undvikas.

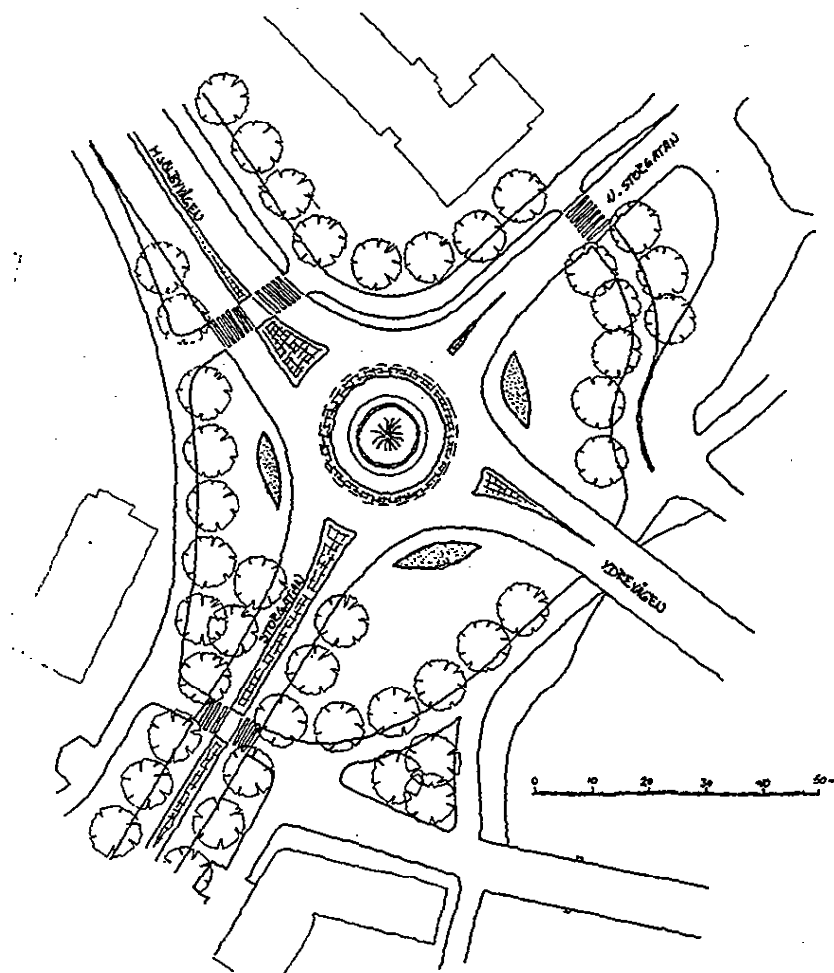
Vid nybyggnation, renovering och omfärgning skall man anpassa åtgärderna till närliggande byggnation.

Trafik

Storgatan har länge varit en del av Rv 32 som nu har förts förbi stadens centrum. Genomgångstrafiken har medfört en belastning för gatan beträffande trafikmängd, barriäreffekt, buller och avgaser. Vid korsningen mellan Storgatan/Ydrevägen och mellan Storgatan/Ångarydsgatan uppgår trafikmängden till ca 10 000 fordon/årsmedeldygn (ÅDT) och på de mest centrala delarna av gatan är belastningen upp mot ca 16-17 000 ÅDT. En av orsakerna till den höga trafikintensiteten på gatan är att det inte finns några fullständiga avlastningsgator vilket medför att all trafik till centrum måste åka på Storgatan en längre eller kortare sträcka. Gatans körbredd är ca 15 m med dubbelsidig parkering, 1 1/2 körfält i vardera riktning samt mittremsa. I samtliga korsningar finns vänster eller högersvängfält. Det finns totalt 95 parkeringsfickor för korttidsparkering längs gatan. I övrigt är det större parkeringsplatser med kapacitet som motsvarar centrumbehovet anlagda på angränsande gator. Utfartsförbud gäller från samtliga kvarter mot Storgatan.

Målsättningen för gatan efter förbifartens färdigställande är en reducering av den tunga trafiken som förorsakat merparten av miljöolägenheterna. Gatan bör ges en ny körrytm med lägre hastighet. Erfarenheter från andra förbifarter har visat att den gamla genomfarten har fått ökad hastighet efter förbifartens öppnande, eftersom antalet fordon på gatan har reducerats. Genomfartstrafiken på förbifarten har uppmätts till ca 1800 fordon/dygn varav den tunga trafiken utgör 17%.

Mätningen visar på betydlig lägre trafiksiffror än prognosen var innan förbifartens öppnande. Mätningarna har utförts i december 1996.

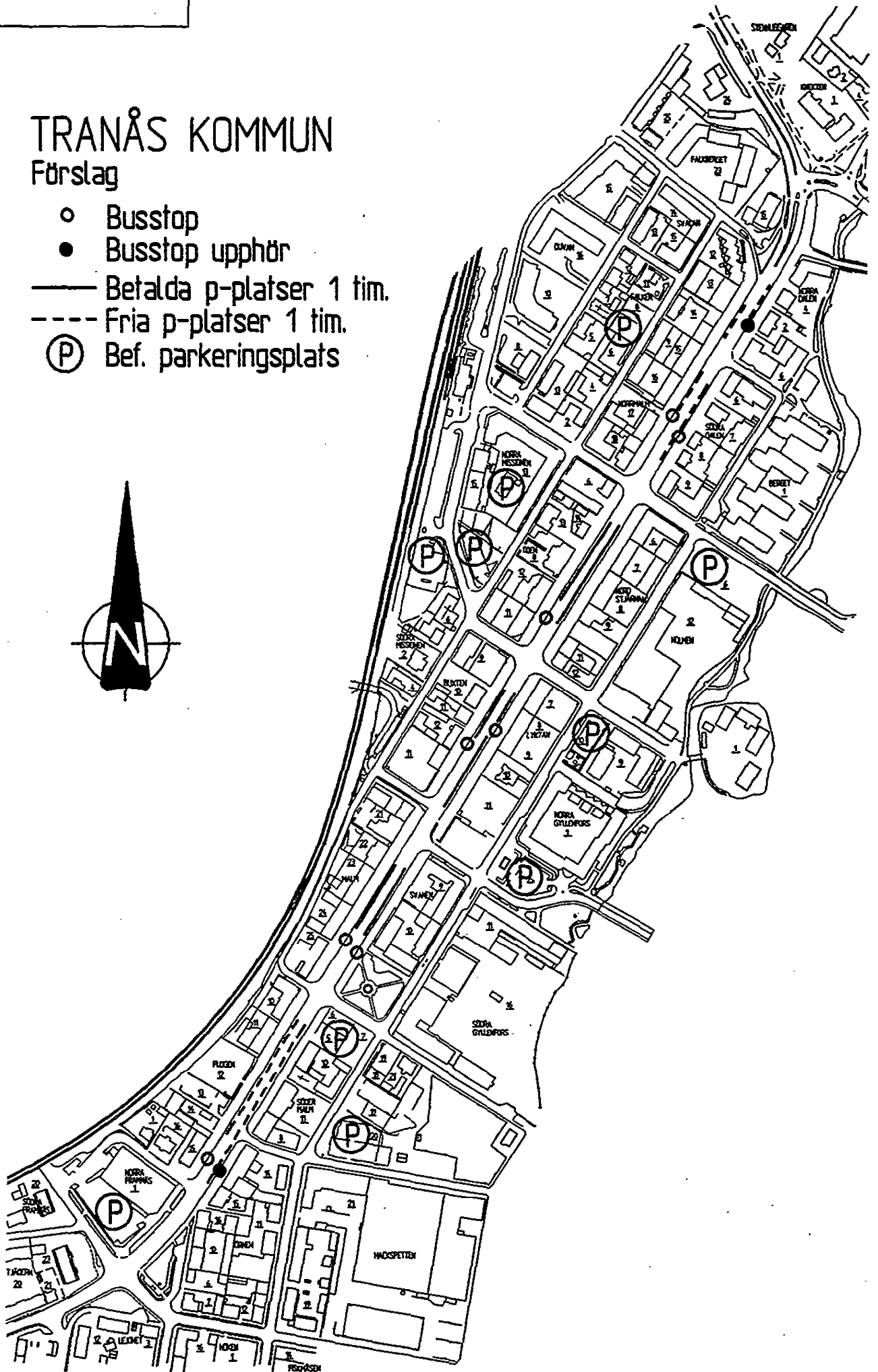
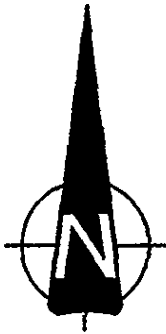
*Förslag till rondell i korsningen mellan Storgatan/
Mjölbyvägen/Norra Storgatan och Ydrevägen*

För att markera gatans och centrums början och slut har möjligheten att anlägga rondell i korsningen mellan Storgatan/Ydrevägen och mellan Storgatan/Ångarydsgatan utretts. Korsningarna redovisas i planen som trafikområden. Rondellerna avser att ge en lägre ingångshastighet till Storgatan vilket möjliggör en ny körrytm med lägre hastighet. Åtgärder bör utföras med ca 100 meters intervaller genomgående på Storgatan för att behålla den lägre körrytmen. Åtgärder som kan vara aktuella är olika beläggingsmaterial eller reducerad körbanebredd vid ett antal platser. Vid övergångsställen bör mittremsan breddas till min 2.0 m för att ge bättre plats åt rullstolar, barnvagnar och cyklar.

TRANÅS KOMMUN

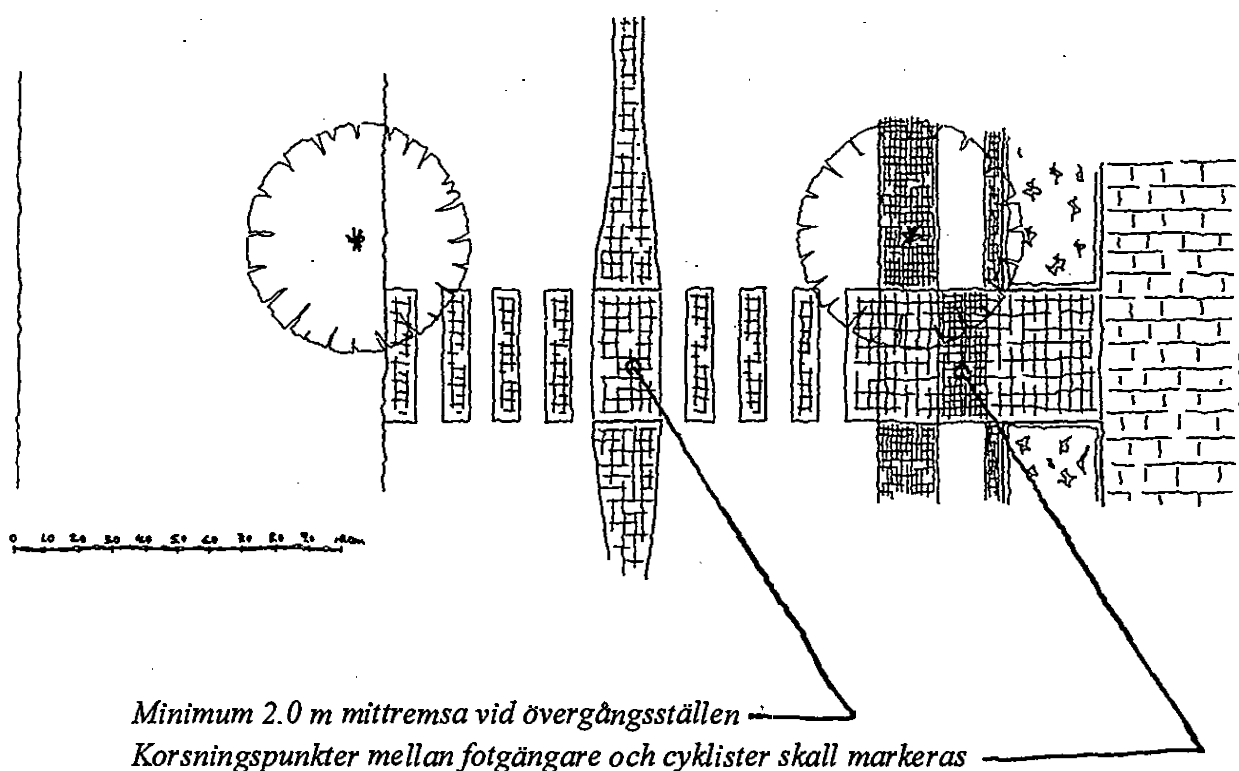
Förslag

- Busstop
- Busstop upphör
- Betalda p-platser 1 tim.
- - - Fria p-platser 1 tim.
- Ⓟ Bef. parkeringsplats

P-platser

De parkeringsplatser som redan finns utefter gatan bör om möjligt utökas eftersom korttidsplatserna är viktiga för att ge en god service åt gatans näringsliv. Skall man göra p-platserna mera användbara bör även parkeringstiden utökas från en halv timma till en timma. För p-platser söder om Smedjegatan och p-platser norr om Falkgatan föreslås gratis parkering i en timma. En möjlig lösning kan vara att samordna några av de 10 busshållplatser som finns längs gatan. Busshållplatserna i kv Örnen och i kv Norra Dalen föreslås att tas bort. På sikt bör även busshållplatserna i kv Blixten och kv Oden samordnas eftersom hållplatserna är placerade med endast 100 meters avstånd. En reduktion i antalet hållplatser bör även leda till en utökning av antalet P-platser för handikappade.

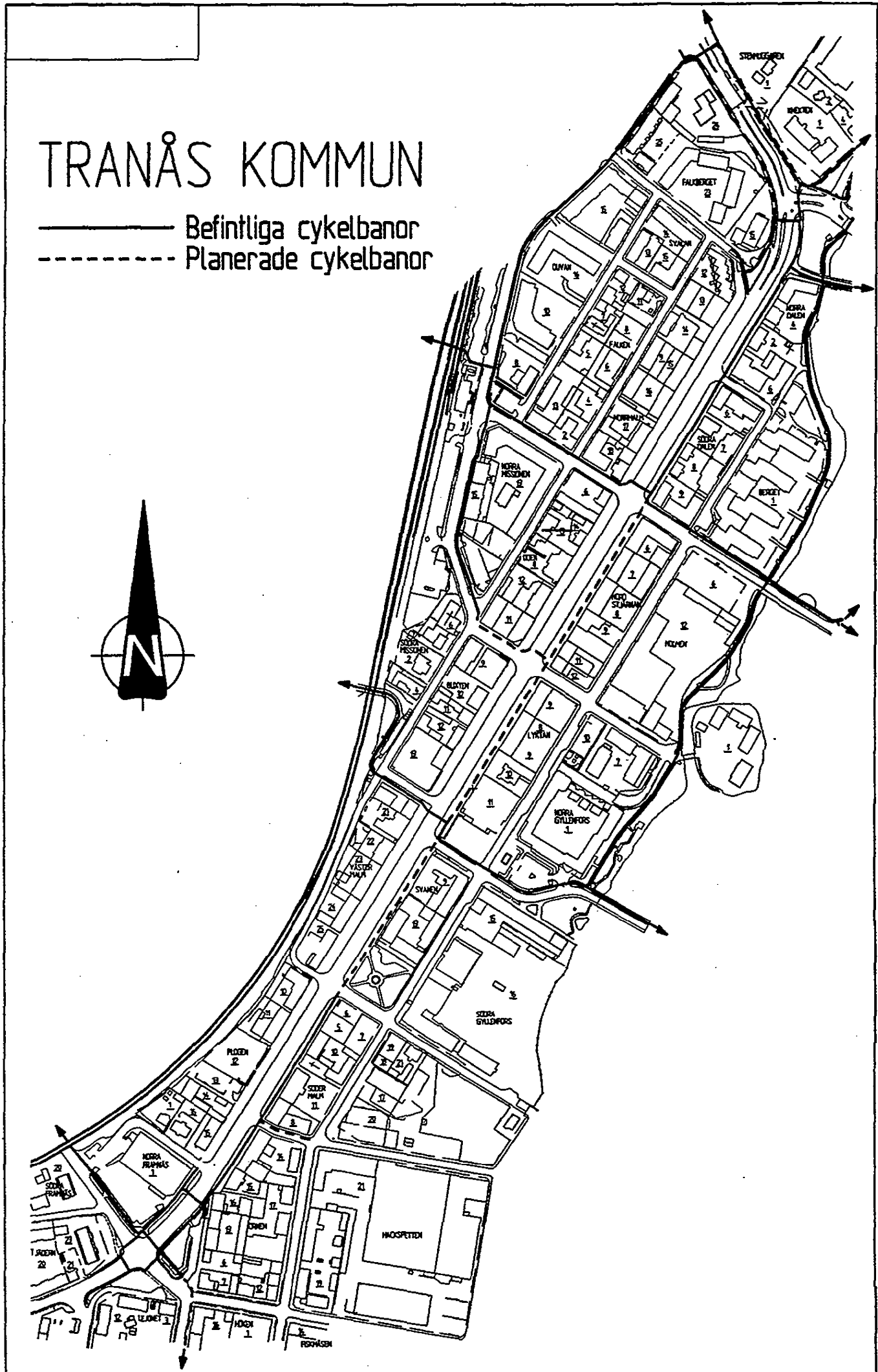
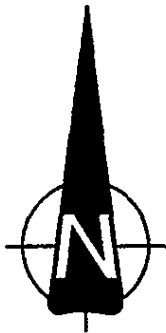

Cyklennät

På Storgatan finns redan utbyggda cykelbanor (C-banor) från Sveaparken i söder till Smedjegatan och i norr från Falkgatan till Mjölbykorsningen. Vid Sveaparken ansluter den till c-banan mot Ängaryd och man har för avsikt att även bygga ut c-bana på Sveagatan mot söder. I norr ansluter den till c-bana mot gamla Ydrebron, Svartån, N Storgatan och Mjölbyvägen. Vid Falkgatan och Bankgatan/Torggatan har man redan byggt ut en tvärgående förbindelse. På Missionsgatan delen Storgatan/Nygatan avser planen att bygga ut en c-bana som förbinder c-banan på Östra Vägen med kommande c-bana på Storgatan. Med bakgrund av befintligt cykelnät fattas den delen som planen föreslår på Storgatan för att ett funktionellt cykelnät skall erhållas.

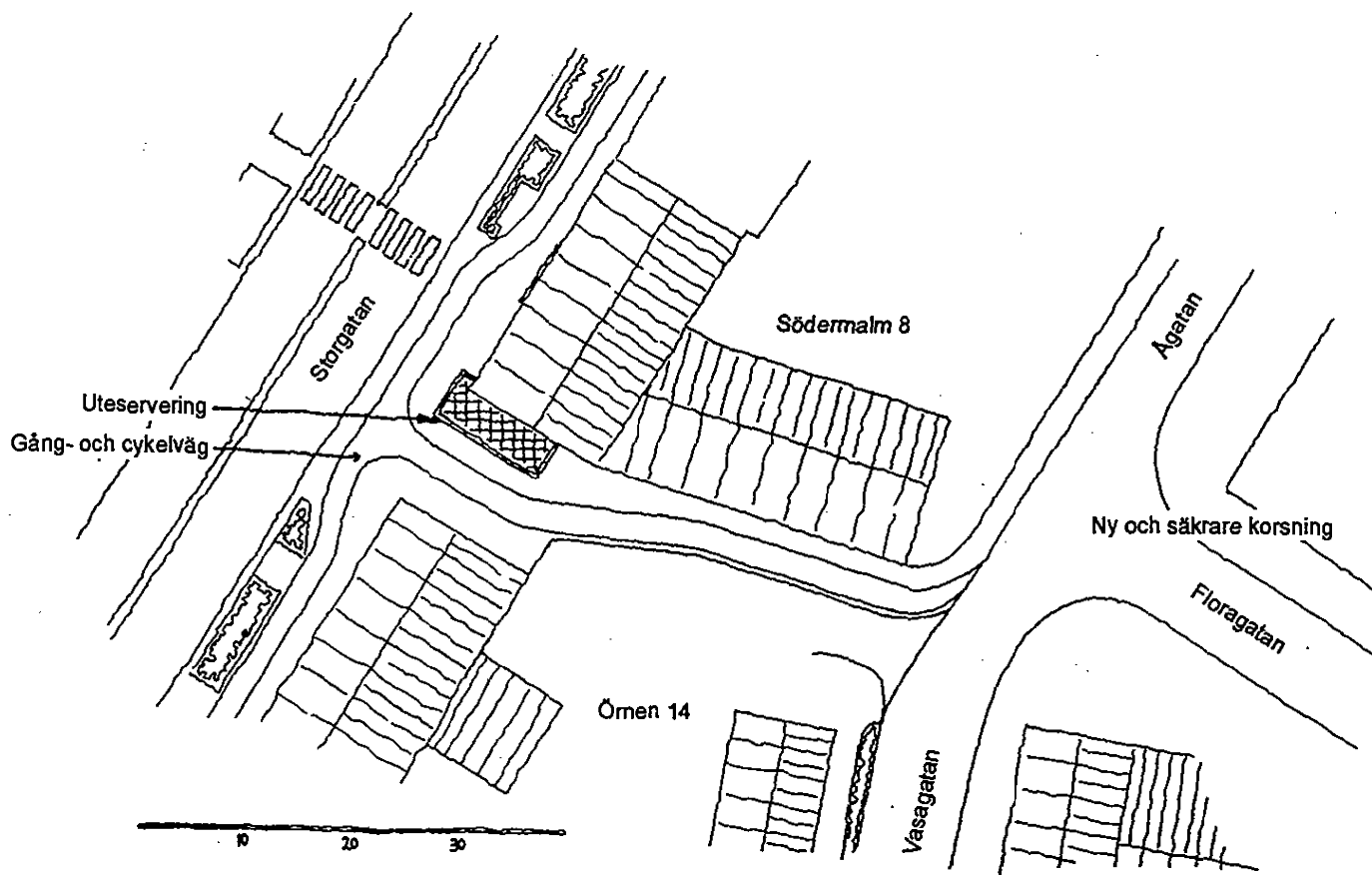
TRANÅS KOMMUN

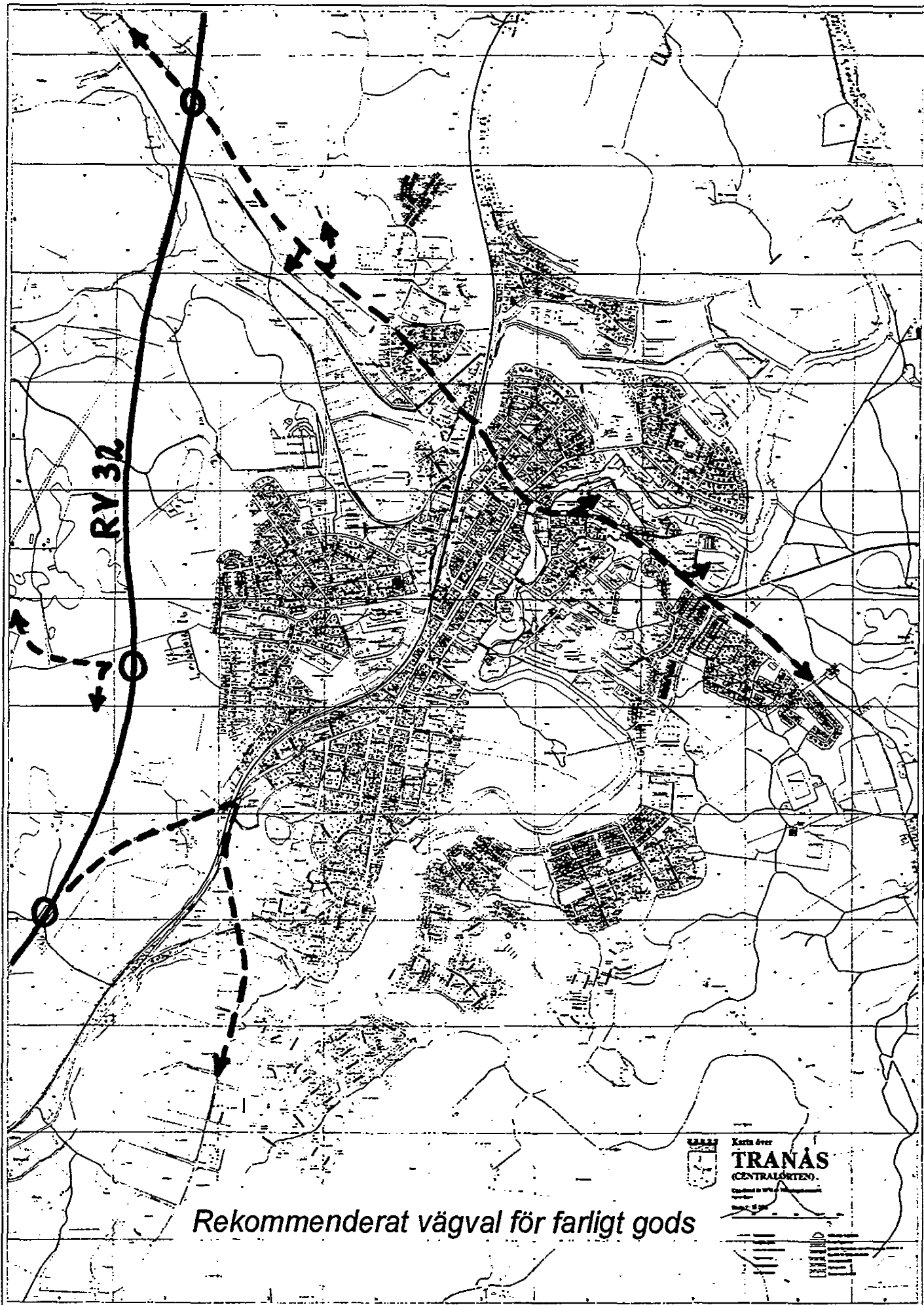
— Befintliga cykelbanor
- - - Planerade cykelbanor

Stängning av Floragatan

Floragatan är den minst belastade tvärgatan till Storgatan med endast 400 fordon/dygn med riktningsfördelningen 35% mot Vasagatan och 65% mot Storgatan, mätningen har utförts 1995. Från Storgatan kan man endast svänga in på gatan från söder. Motivering till stängningen av Floragatans utfart mot Storgatan är i huvudsak för att förbättra cyklisternas säkerhet på den nyanlagda cykelbanan i kv Örnen och Södermalm. Stängningen motiveras även med att korsningen mellan Floragatan/Ågatan/Vasagatan kan förbättras och ändras till en säkrare korsning. Antalet parkeringsplatser kommer i samband med stängningen att utökas på Storgatan för att kompensera bortfall av parkeringsplatser på Floragatan. Den delen av Floragatan mellan Storgatan och Vasagatan kommer i fortsättningen endast att medge gång- och cykeltrafik. Fastigheten Örnen 14 får endast angöring från Vasagatan.

Hälsa och säkerhet

Tranås centrum har en sådan utformning att reella möjligheter att avlasta Storgatan för trafik saknas. Detta medför en hög trafikkoncentration på Storgatan.

Buller

Teoretiska bullermätningar visar på att merparten av gatans lägenheter är bullerstörda d v s överstigar Naturvårdsverkets riktlinjer. Efter förbifartens öppnande har inte den ekvivalenta bullernivån sjunkit nämnvärt. Dock har antalet tunga fordon reducerats kraftigt vilket leder till en förbättrad bullersituation kväll, natt och morgon.

Barriäreffekt

Barriäreffekten har inte reducerats nämnvärt efter öppnande av förbifarten. Åtgärder som kan ge positiv effekt på barriäreffekten kan vara den utökning av mittremsan som föreslås vid övergångsställen, liksom den körryt med lägre hastighet som planen eftersträvar.

Transporter med farligt gods

Miljö- och hälsoskyddsförvaltningen har utarbetat ett förslag som redogör för rekommenderade vägval för fordon med farligt gods. Vägvalen eliminerar näst intill all transport med farligt gods genom Storgatan förutom de transporter som har slutpunkt i centrum.

Avgaser

Ur miljösynpunkt bör Storgatan planeras på ett sådant sätt att fordon kan hålla en jämn hastighet med minsta möjliga stopp, eftersom accelerationer ger ökat buller och utsläpp. De föreslagna rondellerna i norr och söder har således miljömässiga fördelar jämfört med befintliga ljussignaler. I samband med ev projektering av rondeller skall eventuella miljöproblem för närboende studeras.

Genomförandebeskrivning

Tidplan

21 nov - 11 dec -96	Samråd inkl. samrådsmöte
12 dec	Byggnadsnämnden beslutar om utställning
13 dec - 19 feb -97	Revidering av samrådsförslag
24 feb - 24 mars	Utställning
26 mars	BN godkännande
26 maj	KF antagande
Juni	Vinner laga kraft

Genomförandetid

Genomförande av cykelbanan på Storgatan planeras att utföras under tidsperioden 1997-1999. Utbyte av signalreglering i samtliga tre korsningar planeras att genomföras 1997 och färdigställas under 1998. Någon tidplan för eventuella rondeller i korsningen mellan Storgatan/Ydrevägen och Storgatan/Ångarydsgatan är ej upprättad, vilket skall göras innan ett eventuellt byte av ljusreglering påbörjas.

Ansvar

Tranås kommun ansvarar för genomförandet av planen förutom en eventuell rondell i korsningen mellan Storgatan/Ydrevägen där Vägverket ansvarar för en större del av projektet.

Fastighetsrättsliga frågor

Oden 6 har man tidigare haft för avsikt att ändra eftersom fastigheten har omöjliggjort planerad breddning av Falkgatan. Renovering av Hellqvistska gården har dock medfört att fastighetsändringen ej längre är aktuell. Detaljplanen redovisar istället allmän gångväg genom tomten som kompenserar utebliven breddning av Falkgatan.

Fastigheten Örnen 14 föreslås att utökas mot norr för att möjliggöra ny angöring från Vasagatan när Floragatan stängs.

För att förbättra förutsättningarna för en rondell i korsningen Mjölbyvägen/Storgatan föreslås en mindre hörnavskärning på fastigheten Knekten 1.

Ekonomiska frågor

Planen innebär kostnader för utbyggnad av cykelbanan, ändring av grönytor och en eventuell utbyggnad av rondeller i söder och norr. Väljer man att inte bygga ut rondeller får kommunen ändå en kostnad för byte av ljussignaler i samtliga korsningar som måste bytas till "engelsk ljussignal".

Gatukontoret har i sin budget för perioden 1997-1998 anslagit medel enligt nedan för cykelbanor och ändring av grönytor:

1997:	600 tkr
1998:	600 tkr

Budgeterade medel finns även för ändring av bef. ljussignal till "engelsk ljussignal". För korsningen Storgatan/Ydrevägen är kostnaden fördelad lika mellan Tranås kommun och Vägverket.

1997:	Storgatan/Ängarydsgatan	200 tkr
1997:	Storgatan/Ydrevägen	250 tkr (+ 250 tkr Vägverket)
1997:	Storgatan/Falkgatan	970 tkr
1998:	Storgatan/Falkgatan	40 tkr

För utbyggnad av korsningen Storgatan/Ängarydsgatan till rondell anslås 3.5 mkr. För den korsningen är kommunen ensam huvudman. För utbyggnad av korsningen Storgatan/Ydrevägen anslås 5.0 mkr, merparten av denna kostnad åligger Vägverket. Tar man beslutet att bygga ut rondeller, kommer kostnaden för bytet av ljussignaler att ingå i projektet.

Planförslaget föreslår en utökning av parkeringstiden på Storgatan, vilket ger en total kostnad på ca 50 tkr för ändringar som måste utföras på ca 50 parkometrar. Övergår man från parkometrar till platsautomter erfordras 6 automater till en kostnad av 23 tkr st.

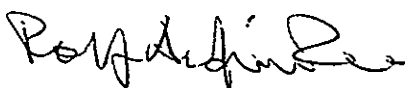
I samband med ändringarna av Storgatan planerar kommunen att utge en informationsbroschyr som vägledning till hur gaturummet bör utformas och disponeras. Broschyrens kostnad beräknas att uppgå till 30 tkr.

Tekniska frågor

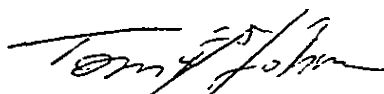
Innan ett ev. beslut om byggandet av rondell i korsningen Storgatan/Ängarydsgatan skall pågående utredning om skolbarnens säkerhet vid övergångsställen i anslutning till rondeller avvaktas. Utredningen utförs i Växjö kommun i samarbete med Lunds universitet och förväntas färdig 1997.

Medverkande tjänstemän

Planarbetet har utförts av Rolf Arfwidson och Tom Å Johannesen från planeringskontoret i Tranås.

Rolf Arfwidson
Planarkitekt

Tom Å Johannesen
Planingenjör